

Villovägar

I dalgången mellan Änggårdsbergen och Slottsberget har många människor genom tiderna färdats på Dag Hammarskjöldleden in emot Göteborg. Idag är det en barriärskapande motorväg utan mycket som händer längs den. Nu är det dags att återta de goda markerna längs leden och förlänga staden söderut. Leden planeras att omvandlas till en stadsboulevard och flankeras av ny bebyggelse från Linnéplatsen ned till Järnbrott.

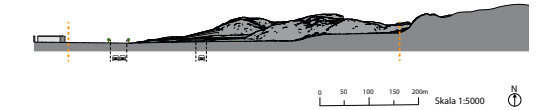
Projektområdet är beläget strax söder om Marklandsgatan och sträcker sig över leden upp till Änggårdsbergens västra rand. Det är mycket trafik i nord-sydlig riktning genom området som både har potential att förse platsen med liv och människor såväl som buller. I dagsläget är det endast svaga väst-östliga kopplingar med relativt svår framkomlighet.

En av de största kvalitéterna i området är närheten till det vackra naturreservatet Änggårdsbergen. Genom att förstärka de sistnämnda kopplingarna dit och överbygga leden med stadsmässighet kan hela Högsbo lyftas till att bli ett ännu attraktivare område. Med närheten både till stan och naturen kan den nya stadsdelen locka Göteborgs förortsemigrerande barnfamiljer. Detta kräver både lugn och rörelse, urbanitet och privathet. En stadsdel i kontrapost.

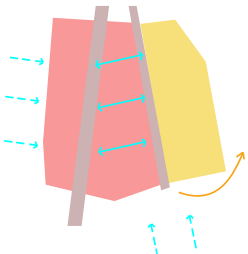
Två bebyggelsezoner i området identifieras som kan erbjuda dessa olika kvalitéer. Det rödskraferade i figuren här nedanför är en zon som kräver mer stadsmässighet och där våningsantalen kan bli högre. För att få den mer robusta känslan utgörs det här området av stenhus av olika slag. Det gulskraferade området ligger längre från trafiken och närmre bergen vilket möjliggör öppnare och lugnare kvarter. Här består bebyggelsen av trähus och våningshöjden sänks.

Det nya vägnätet utgår ifrån de befintliga vägarna i väst som kopplas samman med huvudgatan öster om boulevarden. Gatorna flankeras av trädader och har parkeringsfickor för av- och påstigning för de självkörande fordonen.

Exploateringsstal: 1,45

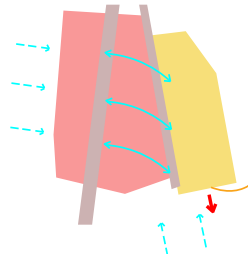

Situationsplan 1:2000

Rörelsedigram

Områdena på de olika sidorna om Dag Hammarskjöldleden har olika inbördes riktningar. Den nya stadsdelen kopplar ihop vägarna till ett nytt vägnät. Önskan att tillgängliggöra naturreservatet Änggårdsbergen styr rörelsen utifrån de topografiska förutsättningarna.

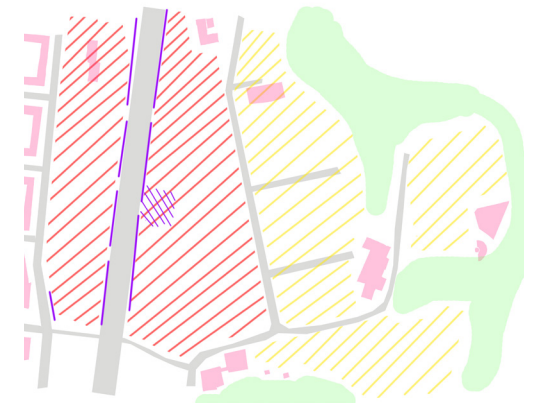
Genom att kröka till vägarna bryts den visuella kontakten mellan det trafikerade och det lugna området. Detta gynnar båda delarnas önskemål om privat kontra urbant. Vägarna möter de olika befintliga inbördes riktningarna och styr flödena mot boulevardens mitt. Vägnätet leder sedermera alla trafikanter till backen som går upp till Änggårdsbergen.

En abstrahering av områdets nya rörelse. Stadsdelen får en egen karaktär av den krökta strukturen som även kan leda till ett mer fotgängarvänligt promenadklimat.

Bebyggelsestruktur 1:8000

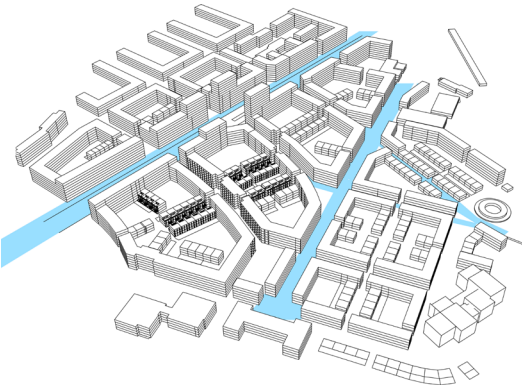

Bebyggelsezonering

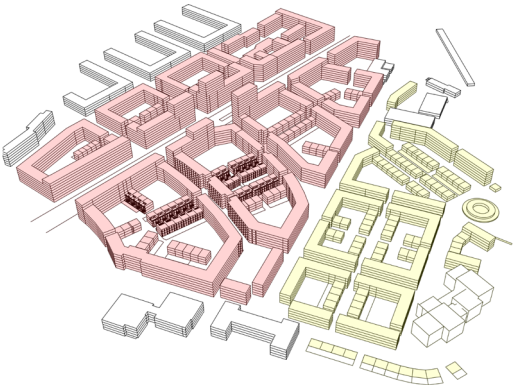
Mötesplats

Den nya stadsdelen hamnar i balans mellan tre områden med olika karaktär. Till väster står de tegelklädda fyrvåningskvarteren från 60-talet med stora gårdar. Söder om området fortsätter ett industriområde med Pagens bageri som ett starkt landmärke. Området söder planeras även det att exploateras med ny bostadsbebyggelse och industriområdet kommer att avecklas. I öst kommer naturreservatet ner och möter området med skogsbeklädda bergsknallar och en plåt med utsikt över dalen.

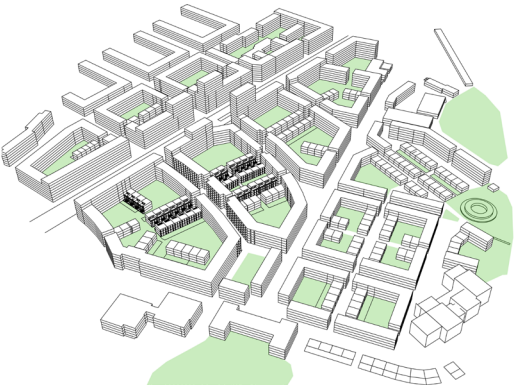
- Hårt trafikerat område. Efterfrågan på urbanitet. Kräver privat yta för de boende.
- Lugnare område, kan ha lägre hus och öppnare gårdar.
- Bevarad befintlig bebyggelse.
- Störst potential för handel.

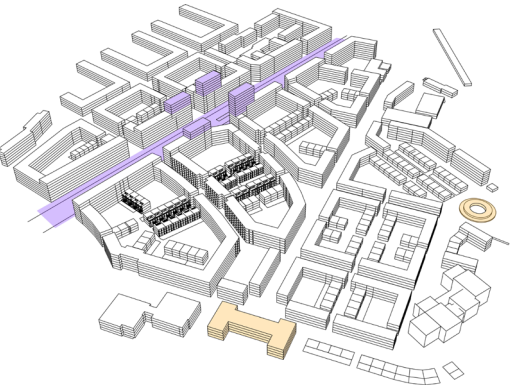
Vägar med siktlinjer mot fondmotiv

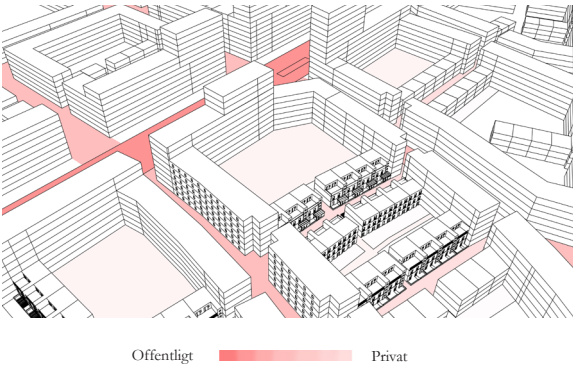
Stenhus Trähus

Grönytor

Kontor/Handel i bottenplan Skola/Förskola

Gradient

Från den stadsmässiga livliga boulevarden behöver den äventyrslystne fotgängaren endast gå runt två hörn för att komma in på en lugn radhusgata. De stora gårdarna kan fyllas med lektyr och bersäer och med de större husens ögon på sig så upplevs gårdarna näst intill mer parkliknande och tvärgatorna mer privata med förgårdsentréerna.

Vy på tvärgata till boulevarden.

Sektion genom kvarter och gata 1:400

Tvårsektion A-A 1:100

Smultronstråk

Kvarterens olika flyglar går i en fallande skala i både våningshöjd och taktilitet. Mot Dag hammar skjoldsboulevarden reser sig åttavåningshus längs med hela stadsdelen för att skapa en tydlig ram för det trafikerade gaturummet. Längs tvärgatorna till denna löper sexvåningshus i ett krökt gaturum som följer landskapet och bryter siktlinjen. Rummet blir proportionellt tätare för att sedan öppna upp sig mot sina småskaliga tvärgator och mot parktrappan som leder upp till Änggårdsskogen.

I öppningarna in mot tvärgatorna fasas en del av sexvåningshusen ut för att ge rum åt grönska, accentuera entréportiken samt förbättra läget för gavelhängarna. Förändringen i skala ökar känslan av att man upptäcker platser och smultronställen bland de stora gårdarna och bidrar till trevliga och inspirerande boendemiljöer och skapar ett promenadvänligt klimat.

Radhusen öppnar upp sig mot gatan och sluter sig något mot innergården och trädgården för att möta den högre bebyggelsen mitt emot. Gården annekteras således inte lika starkt av radhusen och det tillåter fler att ta del av utrymmet.

Fruktpark

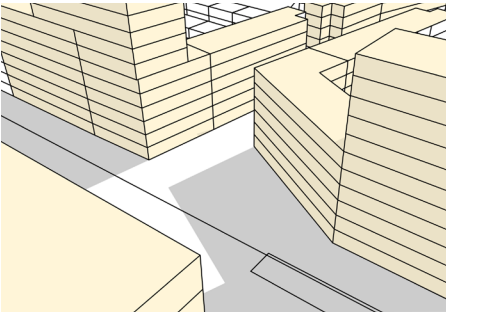
De krökta gatorna leder, när man har kommit in i trädstadsdelen, rakt mot en parktrappa i öst som leder upp till plattan där entrén till Änggårdsskogen är. Vid trappan meandrar en ramp upp som bildar små platser där fruktträdslundar bjuder in till kontemplation och rekreation. På plattan kan ytterligare bostadsbebyggelse upprättas samt en plats med en motionscentral och ett naturrum som kan etablera en tydligare entré till naturområdet och eventuellt avlasta botaniska trädgården.

Mittpunkt

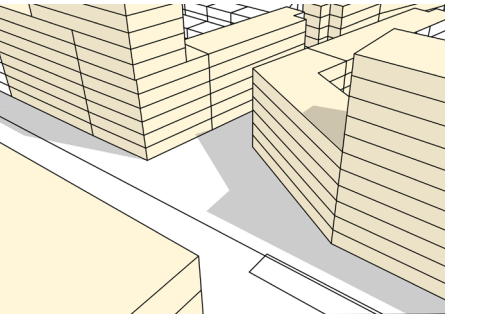
Centralt i området anläggs en spårvagnshållplats. Bredvid denna finns utrymme för en torgbildning och i hörnen på kvarteren mot detta centrum reser sig fyra högre hus för att markera platsen och ge ett större folkunderlag till torget och närområdet.

Boulevarden har tvåfiliga körfält på vardera sida om spårvägen som går i mitten. Mellan bilvägen och spåren går en trädallé centralt, även vid trottoaren anläggs en allé som varvas med parkeringsfickor längs gatan.

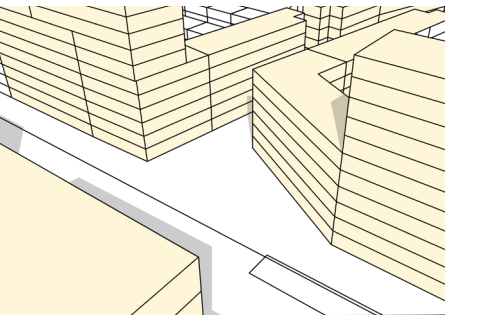
Solstudie över torg

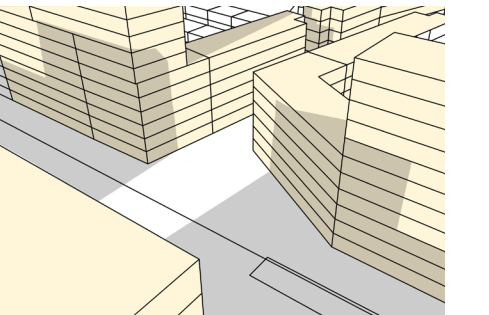
KL09:00, 1/6

KL12:00, 1/6

KL15:00, 1/6

KL18:00, 1/6

Huset

Efter att ha intervjuat en barnfamilj som bor i en lägenhet i Göteborg idag och går i flyttankar mot radhus så gjorde jag valet att rita ett radhus i området i detalj. Då radhusen i stadsplanen landar lite oortodoxt som en långa i ett flerbostadshusvarter så var det dessutom intressant att studera den situationen närmre.

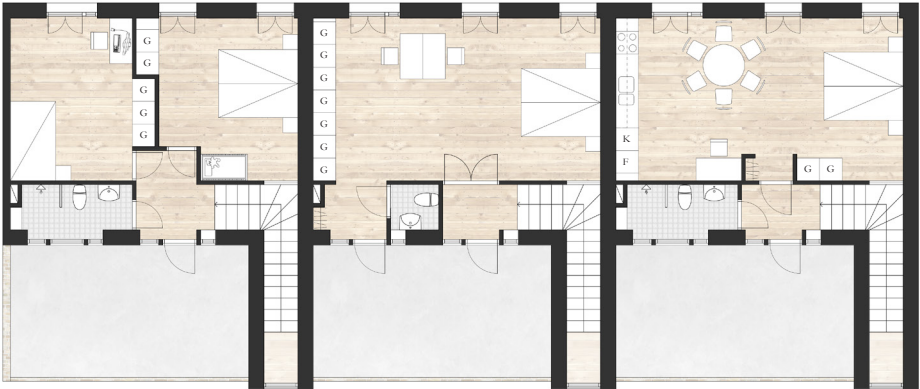
Bostaden har kök och vistelseztor i entréplan med rundgång och siklinje igenom huset från hallen. Tvätttrum finns i anknytning till entrén beläget under trappan. På plan två finns ett antal sovrum och ett större badrum med ljusinsläpp i fasad. Bostaden har franska balkonger i alla perforeringar för att kunna öppna upp mer och få in mer ljus. Översta våningen utgörs till grunden av ett stort rum med stegrande takhöjd och generösa ljusinsläpp. Den kopplas samman med den stora terrassen för en större rymd.

Sänk volymen!

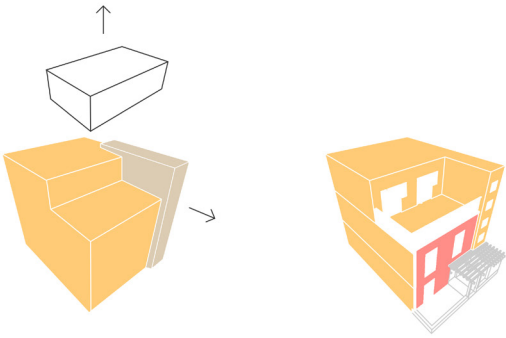
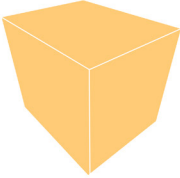
Utgångspunkten till radhuset var en kub som skapade ett mindre gaturum. För att öka kvalitén för de boende skars halva översta planet bort till förmån för en terrass. Trappan går inomhus längs sidan av huset med fönster i fasad. Den vertikala kommunikationen tydliggörs utifrån genom att dess volym skjuter ut något ur kuben. Detta skapar en rytm i gatan och avskärmar mot grannen. Fasaderna mot huvudentrén i två våningar putsas i olika färger för att framhäva småskaligheten ytterligare och lätta orienteringen i området.

Alla goda ting är tre

I stenstaden av projektområdet är radhusen i tre våningar. Huvudentrén förläggs mot tvärgatan med radhus som flankerar gatan på bägge sidor. En förgård med möjlighet till odling och cykelförråd ramas in av en låg stenmur. Ovanför entrén och förrådet vilar en pergola som blir tätare och bildar ett skärmtak närmre dörren. I planerna här nedanför visas tre olika alternativ på sätt att bo och möblera. Från den stora barnfamiljen till kollektivet.

Plan 3 1:100

Volymstudie

Plan 2 1:100

Fasad Väst 1:100

Plan 1 1:100

Fasad Öst 1:100

Taklandskap

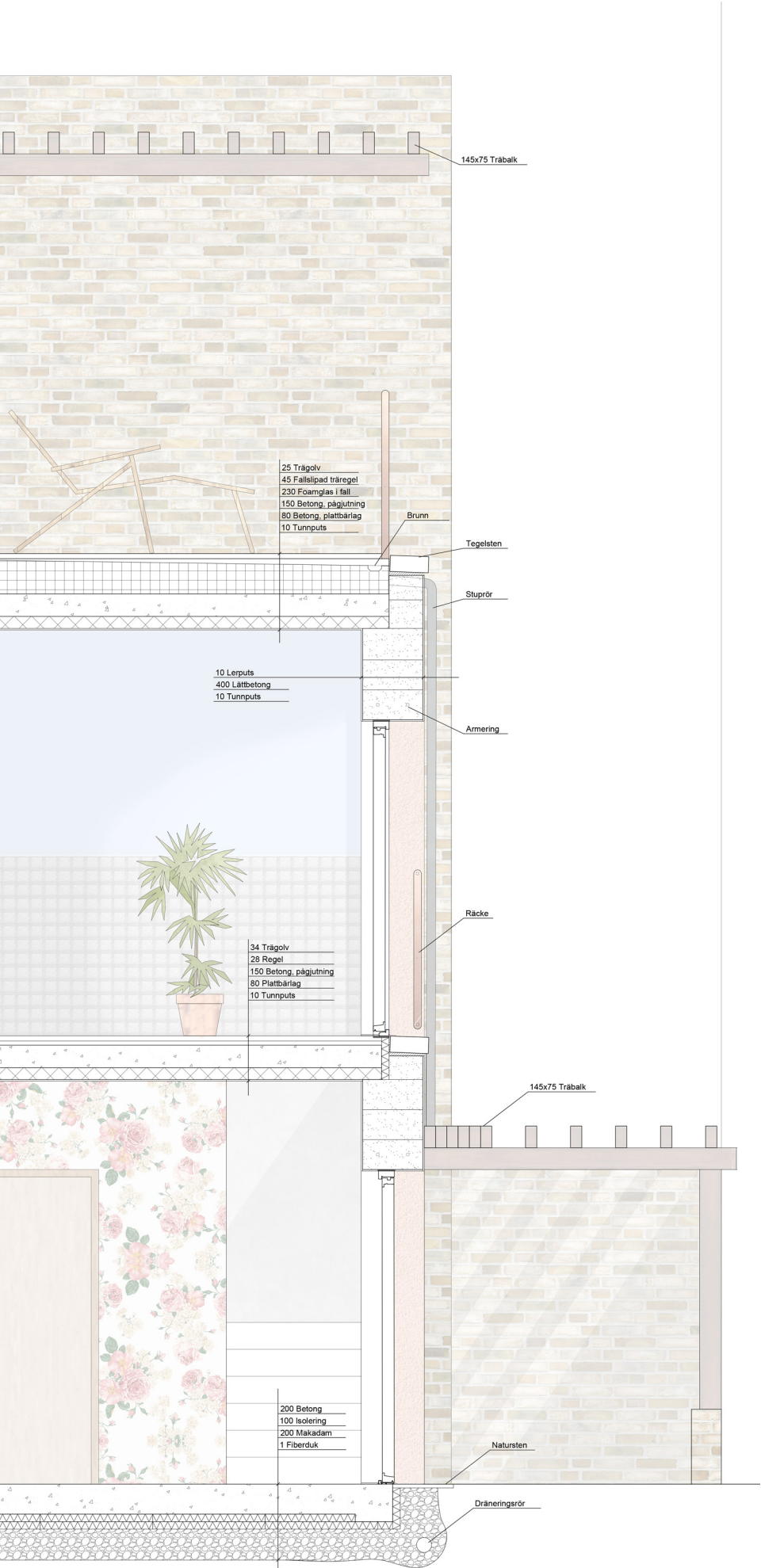
I rummet högst upp finns möjlighet till ett spatiöst sovrum, ett hemmakontor eller att hyra ut som en lägenhet och bygga till ett kök längs väggen. Den kan både vara öppen direkt från trappan eller delas in med en ytterdörr och göras om till en egen lägenhet men fortfarande med delad terrass, som med enkelhet kan glasas in till ett växthus eller orangeri. Teglet går upp över taket som täcks av gräs i jordbädd.

Palett

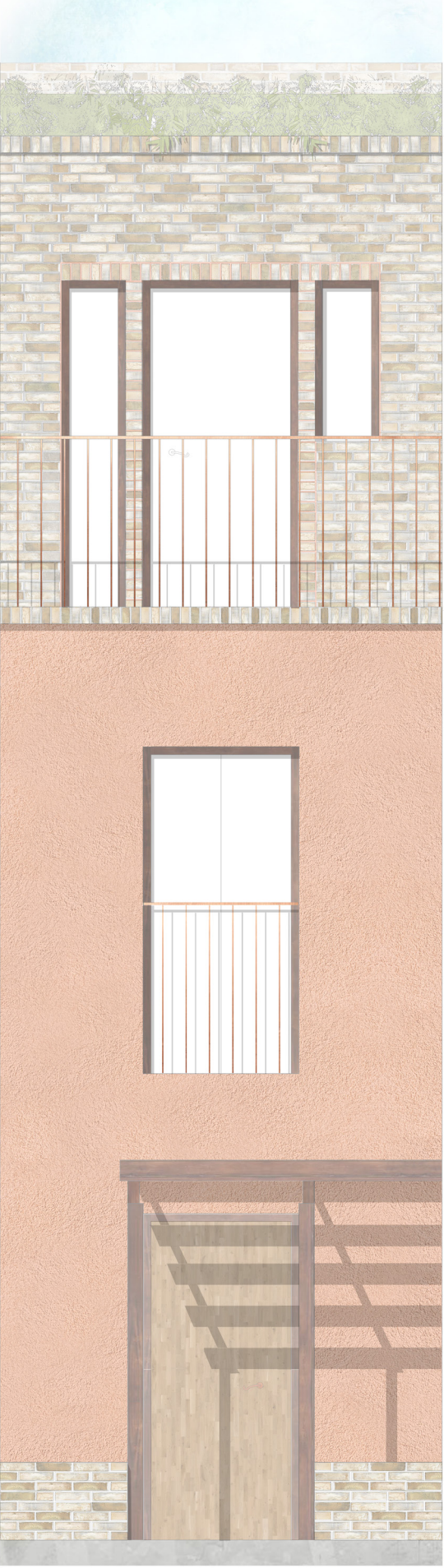
Varje hus är på framsidan putsad i pigmenterat puts, både för bostadens egen definiering och gaturummets upplevelse. Radhusen får en egen trädgård på baksidan som omgärdas av häckar mot grannarna. Tallar planteras på innergårdarna för att förhoppningsvis fylla området med barrdoft som i kombination med den färgade putsen kan få molnen att spricka upp.

Barnfamilj

Den familj jag pratade med behövde fler rum och den optimala bostaden skulle vara en femma på ca 120 kvm. I sin bostad ville de gärna ha balkong för att de inte kan gå ut när barnet sover; bra förvaringsutrymmen samt bra yta i köket med halvöppen koppling till vardagsrummet för att kunna ha uppsikt.

Fasadsektion 1:20

Fasadutsnitt 1:20

Boendekalkyl

Bostadsrätt	
Bostadsarea	180 kvm
Avgift per kvm/år	700:-
Insats per kvm BOA	40 000:-
Ränta på hela insatsen	2%
Månadskostnad	30 900:-

Hyresrätt	
Bostadsarea	180 kvm
Hyra per kvm/år	1733:-
Månadskostnad	26 000:-

Effektivitetstal	
BTA	219 kvm
BOA	180 kvm
Effektivitetstal	0,82

Under lupp

Bärningen sker primärt i fasad samt i pelare i mitten. Väggarna byggs upp av lättbetongblock som putsas, bjälklagen är filigranbjälklag med pågjutning. Vid den putsade fasadens möte med terrassen skjuter en tegelstensrad ut för att betona volymindelningen. Pinnräcken av stål sätt upp på terrassen och de franska balkongerna. Karmarna till fönstren är av trä likväl som de båda pergolorna. Pergolan över terrassen skärmar av uteplatsen mot insyn och skapar ett något privattare rum.

Promenad

Med den stora satsningen på att bygga en ny stadsdel på den här platsen som idag är en väg, parkeringsplatser och industriskjul så har hela större området runt omkring potential att lyftas i värde och med tiden etablera en starkare egen karaktär. Kvalitéerna finns redan i området och närheten till centrum likaså. I det här förslaget blandas lugn och rörelse, urbanitet och privathet. Byggnader som med en säregen karaktär definierar området lägger grunden för ökad gemenskap. På promenaden till eller från Änggårdsbergen kan du få syn på något oväntat som tar dig in på villövågar.

